

UNIJNE WSPARCIE DLA KANALIZACJI

Jeden z największych w Polsce projektów budowy kanalizacji na terenach wiejskich, realizowany obecnie w gminie Wilkowice, nigdy by nie powstał, gdyby nie potężne wsparcie z funduszy unijnych.

Fundusze unijne to środki finansowe wykorzystywane w celu wspierania i restrukturyzacji gospodarek krajów członkowskich Unii Europejskiej. W 2013 roku pojawił się Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, dzięki któremu gospodarki krajów unijnych, w tym Polski, mogły uzyskiwać dofinansowanie inwestycji mających na celu korzystanie z zasobów, w sposób przyjazny środowisku i ograniczający szkodliwy wpływ na klimat.

Ochrona środowiska, w tym wód powierzchniowych i przeciwdziałanie zanieczyszczeniom rzek, należy od wielu lat do priorytetowych celów UE.

W 2014 r. ówczesne władze Gminy podjęły decyzję o wykonaniu kompleksowej dokumentacji projektowej, zapewniającej pełne skanalizowanie gminy, na podstawie której można było ubiegać się o dotację do takiego przedsięwzięcia.

Już wcześniej Gmina tworzyła projekty kanalizacji, które były realizowane z poprzednich unijnych programów – SAPARD, PROW, ale nigdy kwestia ta nie była realizowana tak kompleksowo, jak obecnie.

PIENIĄDZE NA PROJEKT

W ogłoszonym przez Ministerstwo konkursie na dofinansowanie z Programu Infrastruktura i Środowisko Gmina zgłosiła swój projekt „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji”.

Wniosek o dofinansowanie został złożony w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (instytucja wdrażająca POIiŚ) w styczniu 2016 r., a kilka

Na Huciskach trwają prace budowlane doprowadzające sieć do przyszłej przepompowni.

miesiące później (w sierpniu) zapadła decyzja o przyznaniu dofinansowania i została podpisana stosowna umowa.

Źródła finansowania tak ogromnego Projektu zostały zbilansowane i stało się jasne, że przed Gminą jest szansa znacznego uregulowania gospodarki ściekowej na swoim terenie, a tym samym zapewnienie właściwej ochrony wód nie tylko na gminnym obszarze.

Roboty budowlane ruszyły w drugiej połowie 2017 r. Mają się ostatecznie zakończyć do grudnia 2022 r., zaś do końca 2023 r. nowo powstała kanalizacja ma uzyskać efekt ekologiczny, a więc mają się do niej przyłączyć wszyscy mieszkańcy.

ZESPÓŁ DS. KANALIZACJI – JEDNOSTKA REALIZUJĄCA PROJEKT (JRP)

Jak podkreśla wójt Janusz Zemanek, to jeden z największych w Polsce projektów kanalizacyjnych, realizowanych w małych gminach. Zakładał w tamtym czasie budowę ponad 78 km sieci kanalizacyjnej, w tym 56 km sieci grawitacyjnej głównej, kolejne 22 km sie-

Przewierty pozwalają uniknąć kosztownego rozkopania zagospodarowanych terenów, np. obok hali sportowej.

ci bocznej do nieruchomości (tzw. „sięgaczy”), budowę 2 sieciowych pompowni ścieków sanitarnych: „Huciska” i „Łubinowa”, a także odtworzenie nawierzchni istniejących dróg.

Całość miała kosztować blisko 114 mln zł, w tym przyznane Gminie dofinansowanie unijne na poziomie 63,75 proc. miało wynieść 58,5 mln zł, pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 28,2 mln zł, a 27,2 mln zł miały stanowić środki własne Gminy.

– Dla sprawnego zrealizowania Projektu trzeba było powołać w Urzędzie Gminy specjalny zespół pracowników, złożony ze specjalistów od zamówień publicznych, księ-

gowości oraz tematyki techniczno-budowlanej, łącznie to osiem osób – wyjaśnia wójt.

Praca zespołu dała efekty już na etapie przetargów. Wyłoniono trzech wykonawców, którzy podjęli się wybudowania zaprojektowanej sieci kanalizacyjnej wraz z jej wszystkimi elementami i odtworzeniami. Ostatecznie koszt całkowity przedsięwzięcia po rozstrzygniętych przetargach obniżył się do 83 mln zł, z czego ponad 43 mln zł stanowi dotacja unijna, blisko 21 mln zł pożyczka z WFOŚiGW, a prawie 19 mln zł mają stanowić środki budżetu Gminy.

Jednostka Realizująca Projekt odpowiada za zapewnienie właściwej realizacji Projektu poprzez zarządzanie i kontrolę

zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych Ministerstwa Rozwoju oraz za współpracę z instytucjami zewnętrznymi – NFOŚiGW – w zakresie rzeczowym i finansowo-księgowym, jak również prowadzi pełną rachunkowość w zakresie realizacji Projektu.

REAKCJA NA NIESPODZIANKI

Dla członków zespołu praca przy wdrażaniu Projektu należy do priorytetów, choć często zajmują się również innymi sprawami. Projekt jest jednak najważniejszy, tym bardziej, że cały czas pojawiają się niespodzianki. – To dla „małej” gminy gigantyczne przedsięwzięcie budowlane, obejmujące ogromny teren i angażujące wielu budowlanców z najróżniejszych branż. Obecnie każdego dnia w różnych miejscach naszej gminy pracuje po kilkanaście ekip, wykonując kolejne zadania. Przy takiej skali trudno uniknąć nieprzewidzianych zdarzeń – mówi wójt Janusz Zemanek.

Do najczęstszych należą różnice między danymi projektowymi a rzeczywistą infrastrukturą podziemną (gaz, prąd, dreny), jaką napotyka ekipy budowlane. W każdej takiej sytuacji trzeba reagować, aby sieć kanalizacyjna powstawała w zaplanowanym tempie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami budowlanymi, przy zachowaniu przyjętego harmonogramu rzeczowo-finansowego.

Dużym wyzwaniem było też zbilansowanie kosztów wynikających z wprowadzanych zmian w Projekcie, gdy w wielu miejscach trzeba zastosować zmianę technologii wykonania, np. kiedy okazało się, że na trasie kanalizacji występują skały i zamiast przekopów potrzebne są kosztowne przewierty skalne. Wszelkie tego typu zmiany wymagały odpowiednich uzgodnień i generowały dodatkowe koszty, które pokrywane były z zabezpieczonej na ten cel rezerwy inwestycyjnej.

Jednakże nie wszystkie koszty dodatkowe na te niezbędne roboty mogą być finansowane w ramach Projektu. Gmina w takim przypadku musi podejmować trudne decyzje, z jakich środków budżetowych pokrywać te wydatki.

KU SZCZĘŚLIWEMU KOŃCOWI

Po trzech latach prac widać wyraźnie, że termin realizacji Projektu właściwie nie jest zagrożony, zaś on sam diametralnie zmienia zasady gospodarki kanalizacyjnej w Gminie. Dostrzegają to zwłaszcza ci mieszkańcy, u których sieć jest już czynna i mogą podejmować działania zmierzające do podłączenia swoich budynków do gminnej sieci kanalizacyjnej. – Bez przychylności mieszkańców trudno byłoby wykonać tak wielkie przedsięwzięcie. Czasami bywa ciężko, bo nie da się uniknąć utrudnień w codziennym życiu, np. wtedy, gdy buduje się główną magistralę rozkopując drogę, a tym samym odcinając dojazd lub przechodząc przez prywatne działki zwaśnionych sąsiadów – mówi wójt gminy Janusz Zemanek.

Podkreśla jednak korzyści środowiskowe i społeczne, jakie cała gmina osiągnie z wybudowania kanalizacji sanitarnej, którą odprowadzane będą ścieki sanitarne do oczyszczalni „Komorowice” w Bielsku-Białej, będącej własnością bielskiej spółki Aqua S.A.

Przez wiele lat udało się skanalizować gminę w około 50 proc., po zakończeniu tej inwestycji wskaźnik będzie sięgał pod 96 proc. Z nowej sieci korzystać będzie kolejnych 5300 mieszkańców. – Bardzo ważnym elementem projektu jest sfinansowanie „sięgaczy” na posesjach mieszkańców, jednak mieszkańcy zwracają uwagę przede wszystkim na odtworzenie dróg. W przypadku tego rozległego projektu oznacza to, że wiele kilometrów naszej sieci drogowej będzie miało nową nawierzchnię – dodaje wójt. (ŁU)

DZIĘKI REALIZACJI PROJEKTU BUDOWY KANALIZACJI SANITARNEJ:

- ▶ powstanie łącznie 76,96 km sieci
- ▶ zostanie przyłączonych 1460 domów
- ▶ z sieci korzystać będzie blisko 5,3 tys. osób

Do 2017 r. na terenie gminy Wilkowice sieć kanalizacyjna liczyła 67 km, co pozwalało określić stopień skanalizowania na 50,1 proc. Realizacja obecnego projektu pozwoli na skanalizowanie gminy w ponad 95 proc. Termin rozpoczęcia realizacji – kwiecień 2017 r. Termin zakończenia – grudzień 2022 r. Termin uzyskania efektu ekologicznego – grudzień 2023 r.

FINANSE:

83 237 440,17 zł – wynosi koszt całego projektu, w tym:
43 392 544,25 zł – dotacja z funduszy Unii Europejskiej
20 937 300,00 zł – pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
18 907 595,92 zł – środki własne Gminy Wilkowice

JEDNOSTKA REALIZUJĄCA PROJEKT W URZĘDZIE GMINY WILKOWICE

43-365 Wilkowice, ul. Wyzwolenia 25
tel.: 33 499 00 77, wew. 411
e-mail: abrzyski@wilkowice.pl

Więcej informacji na stronie www.wilkowice.pl w zakładce „Kanalizacja POIiŚ”.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

BUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ NA TERENIE GMINY WILKOWICE W WYZNACZONYCH OBSZARACH AGLOMERACJI